

Ἐλεύθερη Πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 81 16 Μαρτίου 2002

Ὁ ἄλλος ὁρίζοντας

Βλέπω, μπροστά μου, φωτισμένο, τόν ἄλλο ὁρίζοντα. Τό ἄλλο βιβλίο τῆς ἱστορίας. Πού δέν καταγράφει τίς ἀναμετρήσεις στόν πολιτικό ἤ στόν κοινωνικό στίβο. Μήτε ἱστορεῖ τούς πολέμους καί τούς νικητήριους θριάμβους τῶν δυνάμεων τῆς ὑπεροχῆς ἢ τούς ἀκράτητους θρήνους τῶν ἀδύναμων καί τῶν καταπιεσμένων. Τό βιβλίο τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, πού ἀνοίγει τοῦτες τίς μέρες μπροστά στά μάτια μας καί τροφοδοτεῖ μέ δέος τίς καρδιές μας, εἶναι τό τύπωμα τῆς ἄλλης πραγματικότητας. Τῆς μυστικῆς καί, ταυτόχρονα, ὀλοφάνερης. Τῆς ὑπερούσιας καί, ἀδιαμφισβήτητα, ἐγκόσμιας, ψηλαφητῆς καί ἐγγεγραμμένης στόν πίνακα τῆς ἀνθρώπινης περιπέτειας.

Τό μεγάλο ἄνοιγμα σηματοδοτεῖται μέ τήν εἰσοδό μας στό πένθιμο κλίμα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Μέ τόν ἐγκαινισμό μιᾶς πορείας, πού τό κάθε βῆμα καί τό κάθε συναπάντημα ἀποκαλύπτουν, σταδιακά καί μεθοδικά, τήν τραγική περιπέτεια τοῦ ἀνθρώπινου γένους καί τό ἀληθινό νόημα τῆς ἱστορίας. Φανερώνουν καί σηματοδοτοῦν τήν ἄπειρη θεία Ἀγάπη. Καί ἰχνογραφοῦν, μέ ἀνεξίτηλες γραφές, τήν ἀβυσσαλέα ἀνθρώπινη μικρότητα.

Από τήν πρώτη μέρα τῆς σαραντάμερης, κατανυκτικῆς αὐτῆς περιόδου, ἡ σκιά τοῦ Σταυροῦ πέφτει στή γῆ μας. Τό κουβάρι τῶν γεγονότων ἀρχίζει νά ξετυλίγεται. Οἱ προβληματισμοί μας ζυμώνονται μέσα στόν ἀνήσυχο λογισμό μας. Τά ἐρωτηματικά κλιμακώνονται καί ζητοῦν τήν ἀπάντηση. Τά αἰσθήματα τῆς συγκίνησης, τῆς ντροπῆς καί τῆς βαρειάς ἐνοχῆς δίνουν διαδοχικό παλμό στήν καρδιά μας. Τά γεγονότα τῆς καθημερινότητας ξεθωριάζουν καί περνοῦν σέ δεύτερο πλάνο ἐνδιαφέροντος καί ἀγωνίας. Καί τό κεντρικό γεγονός τῆς ἱστορίας, ἡ Σάρκωση καί ἡ μεγάλη Θυσία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀπορροφάει τίς ἀκτίνες τῆς προσοχῆς μας καί νοηματίζει τήν ἐγκόσμια διαδρομή μας.

Συγκρίνω τόν ὀρίζοντα τῆς βιοπάλης μέ τόν ὀρίζοντα τῆς θείας Ἀγάπης, πού ἀνοίγεται, φωτεινότατος καί μεστός μηνυμάτων, μέ τήν προσπέλασή μας στό λατρευτικό κλίμα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἡ καθημερινότητα, στενόχωρη καί ἀθεράπευτα προβληματική. Τά μηνύματά της δέν ξεπερνοῦν τό "ἐδῶ" καί τό "τώρα". Τό "*φάγωμεν καί πίωμεν, αὔριον γάρ ἀποθνήσκομεν*" (Α΄ Κορινθ. ιε 32). Τήν ἀπεριόριστη αὔξηση τοῦ κατά κεφαλὴν εἰσοδήματος. Καί τή λαίμαργη γεύση τῆς εὐμάρειας. Πέρα ἀπό τήν κατανομή τῆς ὕλης καί τόν κορεσμό τῶν αἰσθήσεων, ἡ σύγχρονη κοινωνικοπολιτική καί πολιτιστική ἀναζήτηση, δέν ὁραματίζεται τίποτα καί δέν προβληματίζεται γιά τή μεγάλη περιπέτεια τῆς ὑπαρξης καί γιά τό νόημα τῆς διαδρομῆς, πού σηματοδοτεῖται μέ τά δύο ἐντυπωσιακά τέρματα, τή γέννηση καί τό θάνατο.

Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή μᾶς ἀνοίγει τόν ἄλλο ὀρίζοντα καί μᾶς χειραγωγεῖ στήν ἄλλη πραγματικότητα. Μᾶς δείχνει τήν ἀξία τοῦ προσώπου μας. Τήν εὐτέλεια, στήν ὁποία ἐμεῖς ἐπιτρέψαμε νά κατρακυλήσει ἡ ὑπόστασή μας. Καί τό μεγάλο σχέδιο τοῦ Θεοῦ, πού βρίσκεται ὁλόκληρο τυπωμένο στόν πάπυρο τῆς Ἀγάπης Του καί μέ τούς χαρακτῆρες τῆς παντοδυναμίας Του καί τῆς συγκατάβασής Του. "*Θεός ὢν προαιώνιος, ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καί τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη καί... ἐκέκινεν ἑαυτόν, γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ*" (Θεία Λειτουργία Μ. Βασιλείου). Αὐτή ἡ πραγματικότητα, ἡ θεμελιακή τοῦ ἱστορικοῦ "γίγνεσθαι" καί ἀπερίγραπτη στό μέγεθος τῆς θεϊκῆς συγκατάβασης, γίνεται, μέ τή συνεχή μελέτη καί τή λατρευτική προσέγγιση, κτῆμα τῆς ψυχῆς μας. "Οραμα καί ἐλπίδα. Πειποίθησις καί προσδοκία. Φῶς, πού φωτίζει τό δρόμο μας. Τό ὀδυνηρό "σήμερα" καί τό ἀναστάσιμο "αὔριο".

Τά κίνητρα τῶν ἐπιλογῶν

Η ἀναταραχή, πού εὐτέλισε τό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τόν περασμένο Δεκέμβριο καί τραυμάτισε ἐπικίνδυνα τίς συνειδήσεις τῶν Ἑλλήνων, δέν ἦταν στιγμιαῖο συμβάν. Τό γκρίζο σύννεφο, πού σκιάζει πρόσκαιρα τόν ἡλιόλουστο ὁρίζοντα καί σέ κλάσμα τῆς ὥρας διαλύεται. Ἦταν θύελλα μέ τρομακτικές ἐντάσεις καί ἱστορικές ἀνακατατάξεις. Σελίδα σκοτεινή, στή, γενικά, θολή γραφή τῆς βίβλου, πού ἱστορεῖ τόν ἀνορθόδοξο τρόπο ἄσκησης τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο. Περιστατικό αὐτοτελές, ἀλλά ὄχι ἀσύμβατο μέ τή “δεδηλωμένη” νοοτροπία του καί τήν παγιωμένη μεθοδολογία του. Πρόσθετο φανέρωμα τῆς φοβίας του καί τῶν ἐπιφυλάξεών του, πού τόν ἐμποδίζουν νά ἐπιλέγει προσωπικότητες συγκροτημένες καί δυναμικές, γιά τήν ἐπ’ ἀνδρῶση τῶν διοικητικῶν καί

τῶν ποιμαντικῶν ἐπάλξεων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί καθοριστικό τῶν ἐξελίξεων, πού θά γεμίσουν καί θά σφραγίσουν τό πέρασμά του ἀπό τήν ἐπισκοπική καθέδρα τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, κατά τήν τετράχρονη θητεία του στό θρόνο τῆς προβολῆς καί τῆς εὐθύνης, μέ σειρά ἄστοχων καί ἀναιτιολόγητων ἐπιλογῶν, φανέρωσε ἐμφαντικά τό στίγμα τῆς μεγάλης του ἀδυναμίας. Τῆς ἀπροθυμίας του ἢ καί τῆς ἀνικανότητάς του νά ἐπιλέξει καί νά συγκροτήσῃ ἐπιτελεῖο περιωπῆς. Καί τῆς σπάταλης προσφοράς τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς του εὐνοίας σέ πρόσωπα τρίτης καί τέταρτης διαλογῆς. Δέν ἔστρεψε ποτέ του τό περισκόπιο τῆς ἔρευνας στίς κλάσεις τῶν ἐκλεκτῶν. Τῶν δυναμικῶν καί καταξιωμένων. Τῶν γνήσιων φορέων τοῦ Ὀρθόδοξου βιώματος. Τῶν ἱκανῶν νά ἀρθρώσουν θεολογικό λόγο πειστικό καί νά ἀνοίξουν διαβά-

σεις υπαρξιακοῦ προβληματισμοῦ καί προσανατολισμοῦ στή σύγχρονη ἔρημο τῆς ὑλοκρατίας. Ὑπεύθυνος διαχειριστής τῆς ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας, πρόεδρος τῶν δυό Συνοδικῶν Σωμάτων, δέν ἔψαξε ποτέ του, μέ πόνο, μέ ἀγάπη καί μέ ἡγετική διορατικότητα, νά ἀνακαλύψει τούς σιωπηλούς, ἀλλά χαρισματικούς ἄντρες, πού ἐπιμένουν νά μεγαλουργοῦν μέσα στήν ἀτμόσφαιρα τῆς σεμνότητας καί τῆς γόνιμης σιωπῆς. Τούς κοσμημένους μέ τό στέφανο τῶν δωρημάτων τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Τούς κατάλληλους νά στελεχώσουν τήν ὁλκάδα τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἀναδεχτοῦν τήν περιπέτεια καί τήν εὐθύνη τῆς πλοήγησής της μέσα στόν ἀφρισμένο πόντο τῶν ἀρχῶν τῆς τρίτης χιλιετίας.

Ἐγκαταστάθηκε στό Μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μέ τήν ἀφιλόσοφη νοοτροπία καί τήν ἀκατέργαστη διδασκαλική τοῦ ἐπαρχιώτη, πού κουβαλάει ἀπό τό χωριό του στή μεγαλούπολη, ὡς πολύτιμα θησαυρίσματα καί ἐργαλεῖα δουλειᾶς, τό βόδι του καί τό γαῖδαρό του. Μετακίνησε ἀπό τό Βόλο στήν πρωτεύουσα μιᾶ δράκα ἀνθρώπων, πού τά συνοδευτικά τους δέν ἦταν ἐπικυρωμένα μέ τίς ὑπογραφές καί τίς σφραγίδες τῆς ἰκανότητας καί τῆς καθολικῆς ἀναγνώρισης. Δέ διέθεταν τά ἀπαραίτητα προσόντα. Καί δέν τούς ἀκολουθοῦσε ἡ *ἑξῶθεν καλή μαρτυρία*. Ἀντίθετα, ἀποσκευές τους ἦταν ἡ γενική μαρτυρία τῆς μετριότητας καί, γιά πολλούς ἀπό αὐτούς, ὁ σπίλος τῆς διαπιστωμένης καί δημόσια κραγμένης ἠθικῆς μετάλλαξης.

Τά ἐρωτήματα, πού βασανίζουν αὐτή τή στιγμή τόν πιστό λαό, εἶναι πολλά. Πίστεψε ἄραγε ὁ κ.Χριστόδουλος, πώς μ' αὐτούς τούς λιποβαρεῖς συνεργάτες, θά μπορούσε νά συγκροτήσει ἀξιόπιστη καί ἀξιοσέβαστη ἀρχιεπισκοπική αὐλή; Ἐπιτελεῖο μέ ὁραματισμούς καί μέ δεξιότητες γιά γόνιμα ἀνοίγματα; Μήπως, δίχως νά τό καταλάβει, παγιδεύτηκε στίς φιλοφρονήσεις τοῦ ἐπαρχιώτικου περιβάλλοντός του; Ἡ μήπως ἄκριτα, θέλησε νά ἀμείψει ὅλους ἐκείνους, πού τοῦ πρόσφεραν ὑποταγή καί σεβαστικό χειροφίλημα; Στά ἐνδεχόμενα αὐτά, πού διακινοῦνται ὡς ἀπορίες, ὅς προσθέσω καί ἓνα ἀκόμα. Μήπως ὁ κ. Χριστόδουλος διερεύνησε καί διακρίβωσε, πώς ἡ πρωτεύουσα εἶναι ἄγονη γῆ καί στόν πνευματικό της ἀγρό δέ βλαστάνουν μεστωμένοι καρποί, ἄντρες ὄριμοι καί ἱκανοί νά στελεχώσουν τίς ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας;

Ἡ μεταφορά ὁλόκληρου τοῦ καρβανιοῦ τῶν συνεργατῶν του ἀπό τήν περιοχή τοῦ Παγασητικοῦ καί ἡ ἀπαξίωσή του νά προσκαλέσει κοντά του προσωπικότητες κύρους, πού βρίσκονται ἀκροβολισμένες στίς ἐπάλξεις τοῦ λεκανοπεδίου, θά μείνει γιά πάντα ἐρωτηματικό. Φαινόμενο ἀνησυχητικό, προκλητικό ἀπορίας. Ἀφετηρία μελαγχολικῆς συζήτησης. Καί παρὰ κίνηση γιά ἐνεργότερη διερεύνηση τῶν κινήτρων, πού ὑπαγόρευσαν τή μεροληπτική καταδαπάνηση τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς εὐνοίας καί τό σχεδιασμό τοῦ ἰσχνοῦ καί λεκιασμένου πίνακα τῶν ὑπεύθυνων ἐπιτελῶν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Στά πλαίσια αυτής της συζήτησης, πού όλοένα και θερμαίνεται, καθώς οι εκρήξεις των διαφωνιών και των αντιδράσεων πυκνώνουν και δυναμώνουν σέ ένταση, θά καταθέσουμε την προσωπική μας εκτίμηση. Τό σταλαγμό της δικής μας οδύνης. Την κραυγή της αγωνίας μας. Την αποκρυσταλλωμένη πεποίθησή μας. Ίσως ή κατάθεση αυτή νά βοηθήσει όλόκληρη την εκκλησιαστική παρεμβολή, νά τοποθετηθεί και νά απαιτήσει την αλλαγή της νοοτροπίας και τή βελτίωση του κλίματος. Ίσως νά ήχησει ως σάλπισμα άφυπνιστικό και στίς συνειδήσεις εκείνων, πού μοιράζονται τίς ευθύνες της διακυβέρνησης στό πιλοτήριο της Έκκλησίας. Νά τούς παρακινήσει νά αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τίς μεθοδεύσεις, πού παραπλανούν και αποπλανούν την εκκλησιαστική παρεμβολή μακριά από τίς παραδόσεις των αγίων Πατέρων μας.

1. Ό κ. Χριστόδουλος, σκόπιμα, δέν επιλέγει, άνώτερου ήθους και κατάρτισης στελέχη στην Έκκλησία της Ελλάδος, γιατί τούς φοβάται. Τρέμει τή λάμψη των ίκανων. Αισθάνεται νά νος μπροστά στά μεγέθη του ήθους τους και της προσφοράς τους. Και τούς άπωθει. Θέλει νά προεξέχει πάντοτε και νά δεσπόζει ή δική του κεφαλή. Νά παρελαύνει στό στίβο της δημοτικότητας ως ό προνομιακά προικισμένος και καταξιωμένος εκκλησιαστικός ήγέτης. Καθισμένος στό υπερυψωμένο βάθρο της άλαζονείας, έχει την άπαίτηση οι προβολείς της δημοσιότητας νά εΐναι σταθερά καθηλωμένοι στό είδωλό του. Νά τόν φωτίζουν και νά

τόν προβάλλουν, ως την "κεφαλή της Έκκλησίας". Ως τόν ήγέτη, πού τέμνει γραμμές και διευθύνει χαρισματικά την όλκάδα της Έκκλησίας. Ό βλάσφημος άφορισμός του, ότι αυτός εΐναι ή κεφαλή της Έκκλησίας, πού άποτελεί σφετερισμό της θέσης του σταυρωμένου Ίησου Χριστού και ή διακήρυξη, πώς εκείνοι, πού κρίνουν μέ ακρίβεια, αλλά και δυσμένεια τίς άρχιεπισκοπικές πράξεις, πολεμούν την Έκκλησία και τόν Άρχιεπίσκοπό Της, μαρτυρούν την κενότητα, την άθεράπευτη άυτολατρεία και την έπαρση, πού τόν κάνουν νά άυτοπροβάλλεται υπέρ "πάντα λεγόμενον Θεόν ή σέβασμα, ώστε αὐτόν εΐς τόν ναόν του Θεού ως Θεόν καθΐσαι, άποδεικνύντα έαυτόν ότι έστί Θεός" (Β' Θεσσ. β' 4).

Ή παρουσία των δυναμικών εκκλησιαστικών στελεχών στό προσκήνιο της δράσης και της δημοσιότητας εΐναι φυσικό νά προκαλεί συγκρίσεις και κρίσεις, πού δέν εΐναι καθόλου συμβατές μέ την άρχιεπισκοπική άλαζονεία. Αὐτοί ανατρέπουν, χωρίς νά τό επιδιώκουν, τό βάθρο της προβολής του. Και, αὐτόματα, μπαίνει στην πλάστιγγα του ζυγίσματος και της συγκριτικής άποτίμησης ό κενός σάκκος των πλασματικών ήγετικών πλεονεκτημάτων του. Αὐτό, όχι άπλως ένοχλεΐ τόν Άρχιεπίσκοπο, αλλά τόν αναστατώνει κυριολεκτικά. Και τόν έξωθει νά παίρνει μέτρα άυτοπροστασίας. Φράσσει έρμητικά τίς διαβάσεις πρὸς τά εκκλησιαστικά άξιώματα για όλους τούς άξιους λειτουργούς. Και προωθεί τίς μετριότητες ή τούς σπιλωμένους. Τά χαμηλά αναστήματα δέν του εΐναι επικίνδυνα. Δέν μπορούν νά προβληθοῦν

πάνω από τό δικό του κεφάλι. Δέ δια-
θέτουν τήν ικανότητα νά τόν σκεπά-
σουν καί νά τόν σκιάσουν.

Δέ χρειάζονται μακρόσυρτοι απο-
δεικτικοί συλλογισμοί, γιά νά ἐμπεδώ-
σουν αὐτή τήν ἀποψη. Ἐγγίζοντας τό
δάχτυλο σέ δύο φαινόμενα, ἀδιαμφι-
σβήτητα καί ἀμάχητα, ἔρχεται κανεῖς
σέ ἄμεση ἐπαφή μέ τήν πραγματικό-
τητα καί κατακυρώνει μέσα του τή
θλιβερή διαπίστωση.

Τό πρῶτο φαινόμενο: Στά τέσσερα
χρόνια τῆς ἀλαζονικῆς ἡγεμονίας
Χριστοδούλου, κανένας ἀπό τοὺς ἐ-
λάχιστους, ἀλλά ἱκανούς καί κατα-
ξιωμένους λειτουργούς τῆς Ἐκκλη-
σίας δέ βρέθηκε στό βεληνεκές τῆς εὐ-
νοιάς του καί δέν κλήθηκε νά δεχτεῖ
τό χάρισμα τῆς ἀρχιερωσύνης. Οἱ ἱκα-
νοί, ὡς ἐπικίνδυνοι, ἔμειναν στό περι-
θώριο. Καί ἡ ἐπισκοπικὴ μίτρα προσ-
φέρθηκε (σέ συντριπτικὴ, ἀλλὰ καί
καθοριστικὴ πλειοψηφία) σέ ἄτομα μι-
κροῦ νοητικοῦ ἀποθεματικοῦ καί σπι-
λωμένης ὑπόληψης.

Ἀλλὰ καί στίς ἄλλες ἡγετικές ἐ-
πάλξεις, ὁ κ. Χριστόδουλος δέν ἐπι-
στράτευσε ἐπιτελεῖς ὑψηλῶν προδια-
γραφῶν. Ὁ φόβος τῆς υπερκάλυψής του
καί τῆς ὑποσκέλισής του τόν συνέχει.
Οἱ μετριότητες τοῦ εἶναι ἀρκετές καί
βολικές. Λειτουργοῦν δουλικά, ὡς κομ-
πάρσοι. Φωνάζουν “ζήτω” καί χειρο-
κροτοῦν. Καί ἀφήνουν ἀνοιχτό καί
ἐλεύθερο τό στάδιο τῆς ἀποκλειστικῆς
προβολῆς καί τῆς ἀπεριόριστης ἡγε-
μονίας στό δικό του πρόσωπο.

Τό δεύτερο φαινόμενο: Κάποιοι σο-
βαροί καί ἀξιόλογοι ἐκκλησιαστικοί
παράγοντες, πού αὐτοπροσφέρθηκαν σέ
συνεργασία καί ἔβαλαν τοὺς ὤμους

τους γιά νά σηκώσουν τό Σταυρό τῆς
Ἐκκλησίας κατὰ τή σύγχρονη ἐπίπονη
ὁδοιπορία Τῆς, ἀναγκάστηκαν, πολύ
σύντομα, νά ἀποσυρθοῦν. Δέν ἀναπαύ-
τηκαν ψυχικά μέσα στό κλίμα τῆς ἀ-
λαζονείας καί τῆς ἡγεμονικῆς αὐτάρ-
κειας. Δέν μπόρεσαν νά κινηθοῦν ἄνε-
τα καί νά λειτουργήσουν κάτω ἀπό
τὴν ὀμπρέλα τῆς ὑπεροψίας. Καί, πολύ
περισσότερο, δέν ἀνέχτηκαν τήν ἔν-
ταξή τους καί τήν ἀφομοίωσή τους στό
συρφετό τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ἐπιτε-
λείου, πού ἐπιμένει νά ἐξάγει ἀλόγιστα
στή βιτρίνα τῆς δημοσιότητας τό πορ-
τραῖτο τῆς πολυδαίδαλης διαφθοράς.
Οἱ παραιτήσεις τῶν σοβαρῶν συνερ-
γατῶν, πού ἔπесαν βροχή, φτώχυναν
ἀκόμα πεερισσότερο τό φτωχό ἐπι-
τελεῖο. Καί ἄφησαν τόν κ. Χριστόδου-
λο νά κινεῖται κυριαρχικά καί νά κομ-
πάζει μέσα σέ ἓνα πολυάνθρωπο καί
πολυδάπανο ὀργανωτικό σχηματισμό,
στιγματισμένο, ὅμως, ἀπό τοὺς “ἐγγύς”
καί ἀπό τοὺς “μακράν” καί ἀχθοφόρο
τῆς περιφρόνησης καί τῆς χλεύης.

2. Ὁ κ. Χριστόδουλος δέν ἐπιλέγει
ἐντιμους καί ἄξιους συνεργάτες, ἢ, ἀ-
κριβέστερα, δέν εἶναι ἱκανός νά ἐπι-
στρατεύσει ἄξιους συνεργάτες, ἐπειδὴ
ἡ διασύνδεσή του μέ τό ντεπόζιτο τῶν
ὑποψήφιων ἀξιωματούχων τῆς Ἐκ-
κλησίας γίνεται ἀποκλειστικά καί
μόνο μέ τό διαδίκτυο τῆς κολακείας.
Ἐραστής παράφορος τοῦ λιβανωτοῦ
τῶν ἐπαίνων, βρίσκειται, σταθερά, πα-
γιδευμένος στά τεχνάσματα τοῦ πονη-
ροῦ κυκλώματος τῶν κολάκων, πού ἐξ-
αγοράζει εὐνοίες καί προνόμια καί ἀ-
ξιώματα μέ τήν καταβολή τῶν ἀκά-
λυπτων ἐπιταγῶν τῆς ὑποκριτικῆς

θαυμαστικής και σεβαστικής προσκύνησης.

Τό στεγανό στενό του περιβάλλον, οί άνθρωποι, πού συνομιλοῦν καθημερινά μαζί του και συντρώγουν και συνευφραίνονται, ἀνήκουν στή συνομοταξία τῶν κολάκων. "Ολοι αὐτοί, τοῦ σερβίρουν, μέ πλασματική γλυκύτητα, τό ἀπαραίτητο σιτηρέσιο τῶν ἐπαίνων καί τό καρδιοτονωτικό τῶν δημοσκοπήσεων. Καί ὁ προφορικός ἢ ὁ ἔντυπος λιβανωτός συνοδεύεται πάντοτε καί μέ τήν προσφορά βαρύτιμων δώρων, πού ἱκανοποιοῦν καί παχύνουν τή φιλαρέσκεια τοῦ σημερινοῦ προκαθιμένου καί κάμπτουν τήν ὁποιαδήποτε ἀντίστασή του κατά τήν κρίσιμη στιγμή τῆς διανομῆς ἡγετικῶν ρόλων ἢ τῆς προώθησης στούς ἐπίζηλους μητροπολιτικούς θρόνους. Αὐτό, κατά παράβαση τῆς σαφέστατης ἐντολῆς, πού ἀπευθύνει ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στούς διαχειριστές τῆς ἐξουσίας καί στούς λειτουργοῦς τοῦ δικαίου: "οὐκ ἐκκλινούσιν κρίσιν, οὐκ ἐπιγνώσονται πρόσωπον οὐδέ λήμψονται δῶρον· *τά γάρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμούς σοφῶν καί ἐξαίρει λόγους δικαίων*" (Δευτερον. ιστ' 19). Ἐκεῖνοι, πού θά κρίνουν τά παραπτώματα τοῦ λαοῦ καί θά ἀποδώσουν τό δίκαιο, δέν πρέπει νά ἐκτρέπονται στήν κρίση τους καί δέν πρέπει νά δέχονται δῶρα. Γιατί τά δῶρα τυφλώνουν τά μάτια τῶν σοφῶν καί διαστρέφουν τά λόγια τῶν δικαίων.

Ὁ κ. Χριστόδουλος εἰσπράττει τίς ὑστερόβουλες παροχές. Τρέφεται, εὐφραίνεται καί παχύνεται μέ τήν κονσερβοποιημένη τροφή τῶν ἐπαίνων. Καί περιφέρει, στή λέσχη τῆς χλιδῆς, τά πολυποίκιλα ἀποκτήματά του

(προσφορές τῶν "θαυμαστῶν" του) τά φανταχτερά ἄμφιά του καί τά πανάκριβα ἄξεσουάρ του. Καί, ἀνταποδοτικά, διαχέει στούς κολάκες τήν εὐνοιά του καί τίς ἐπίσημες καρέκλες τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωματῶν.

Οἱ ἔντιμοι, οἱ ἀκέραιοι καί χαρισματικοί ἄντρες, δέν καταδέχονται νά προσποιηθοῦν καί νά ὑποδυθοῦν, στή σκηνή τῶν δοσοληψιῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων, τό ρόλο τοῦ κολακά. Σέβονται τά πρόσωπα καί τά λειτουργήματα. Προσφέρουν ἀνυπόκριτα τήν τιμή καί τήν ἀγάπη. Ἀλλά δέν ὑποκύπτουν στόν πειρασμό. Δέν ξεπερνοῦν τά ὅρια τῆς σοβαρότητας καί τοῦ μέτρου. Καί δέν καταβάλλουν τό κίβδηλο νόμισμα τῆς κολακειάς, γιά νά ἐξαγοράσουν ἀξιώματα καί πρωτοκαθεδρίες.

"Ολοι αὐτοί δέν εἶναι ἄρεστοί στόν κ. Χριστόδουλο. Καί δέν ὑπάρχει γι' αὐτούς προοπτική νά ἐκλεγοῦν καί νά προωθηθοῦν στίς διοικητικές ἐπάλξεις τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ὑπάρχει καί τρίτη ἔκδηλη καί διαπιστωμένη ἀδυναμία στό σύστημα Χριστόδουλου, πού ὑψώνει φραγμούς στήν ἐξέλιξη τῶν ἀξίων καί καταρτισμένων λειτουργῶν καί προκαλεῖ ἀναστολές ἢ καί ἐμποδισμό στήν προέλασή τους πρὸς τίς θυρίδες τῆς ἐξουσίας. Τό ἥθος τους δέν ἀξιολογεῖται θετικά ἀπό τόν προκαθήμενο καί τοὺς σημερινούς ἐπιτελεῖς του. Καί ἡ πνευματική τους ταυτότητα δέν ἀναγνωρίζεται ὡς συμβατή μέ τίς προδιαγραφές τους καί μέ τό κυρίαρχο ἥθος τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ περιβάλλοντος.

Ὁ κ. Χριστόδουλος, σ' ὅλα τά χρόνια

της ποικίλης εκκλησιαστικής του δραστηριότητας και ιδιαίτερα κατά την περίοδο της αρχιεπισκοπικής του έξισης, έδειξε νά προτιμάει και νά ευνοεί τή μερίδα των εκκλησιαστικών παραγόντων, πού σηματοδοτείται και προσδιορίζεται μέ τό ήθος και τίς επιδόσεις των τριών στενών φίλων του και συνεργατών του. Τοῦ Θεόκλητου Κουμαριανοῦ, τοῦ Διονύσιου Κατερίνα και τοῦ Παντελεήμονα Μπεζενίτη. Ὅσοι ἀνήκουν στή λέσχη προσόντων και ήθους αὐτῶν των τριῶν, εἶναι εὐπρόσδεκτοι στήν αρχιεπισκοπική ἀγκάλη. Καί ὁ δρόμος γιά τήν προαγωγή τους εἶναι ὀρθάνοιχος. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος τοὺς προεπιλέγει, τοὺς χρίει, τοὺς ἐμφανίζει και τοὺς ἐπιβάλλει στήν κοινή γνώμη μέ τά καθυποταγμένα μέσα τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης και τοὺς ἀνυψώνει, μέ τήν ψήφο των ἄβουλων, κομπάρσων του Ἱεραρχῶν, στά ἀνώτατα ἀξιώματα.

Στή συνέχεια, τά εὐνοημένα αὐτά μέλη τῆς γνωστῆς λέσχης, γίνονται πιστοί φορεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου και μεταφορεῖς των ἐπιθυμιῶν του στό Συνοδικό βουλευτήριο και στήν κάλη των ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν. Καταφάσκουν πάντοτε στίς αρχιεπισκοπικές ἐπιθυμίες. Καί ψηφίζουν, κατά παραγγελία, τά πρόσωπα, πού ἔχει χρίσει ἡ ἀρχιεπισκοπική εὐαρέσκεια.

Κάποιοι εκκλησιαστικοί παράγοντες, πού γνώριζαν ἀπό παλιά τό σημερινό Ἀρχιεπίσκοπο, εἶχαν πιστέψει, πῶς ὅταν ἐπωμιστεῖ τήν κεντρική εὐθύνη των Συνοδικῶν Σωμάτων, θά πάψει νά εὐνοεί τά πρόσωπα αὐτῶν των κατευθύνσεων και θά ἀναζητήσει, μέ

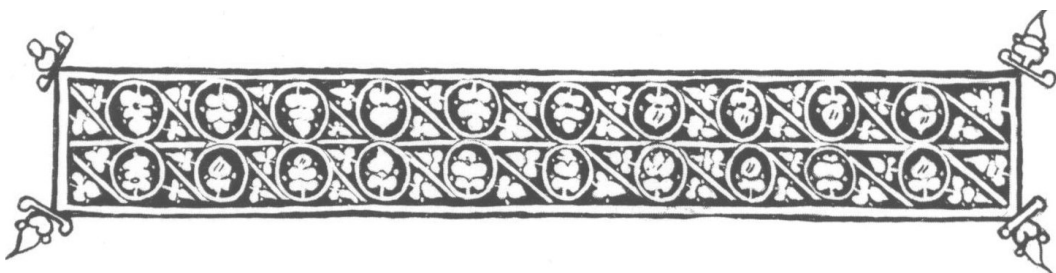
ἐπίμονη ἔρευνα και μέ ἀνυστερόβουλη κρίση, τοὺς ἀδάμαντες τοῦ ήθους και τοὺς σκαπανεῖς τῆς θεολογικῆς ἔρευνας, γιά νά τοὺς προωθήσει στίς ἐπάλξεις τῆς ἀρχιερωσύνης. Ἀλλά διαψεύστηκαν. Ἡ ἐπίμονη προτίμησή του στά μέλη τῆς πασίγνωστης λέσχης τοὺς ἔκανε νά ἀλλάξουν γνώμη και, ταυτόχρονα, νά νοιώσουν τήν καρδιά τους πνιγμένη στό κύμα τῆς ἀπόγνωσης.

Ἐκρηξη αὐτῆς τῆς ἀπόγνωσης εἶναι και ἡ ἀντίδραση των συμμοναστῶν του, πού ἐκδηλώθηκε τόν περασμένο Δεκέμβριο. Οἱ πρῶν ἀδελφοί του και γιά μισό αἰῶνα συνοδοιπόροι του, ἔφτασαν στό ὄριο τῆς συνειδησιακῆς κρίσης. Καί ἀναγκάστηκαν νά διαφοροποιηθοῦν δυναμικά και νά δημοσιοποιήσουν τήν ἀντίθεσή τους στίς ἐπιλογές τοῦ Χριστοδούλου.

Ἀνάγκη νά ὑπογραμμιστεῖ και μιᾶ ἄλλη παράμετρος, πού προκάλεσε ἐκτεταμένα σχόλια. Ἡ εὐνοια Χριστόδουλου πρὸς τά μέλη αὐτῆς τῆς λέσχης, δέν περιορίστηκε στήν ἀκτίνα ἐπιρροῆς και δράσης τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμα και ἐκεῖνα τά μέλη τοῦ ἱερατικοῦ ὀμίλου, πού, γιά τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο λόγο, ἐκδιώχτηκαν ἀπό τά ἐκκλησιαστικά κλιμάκια τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου και ἀναγκάστηκαν νά ἀναζητήσουν καταφύγιο στή σκιά τῆς ἀφάνειας τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετακαλοῦνται τώρα ἐπειγόντως ἀπό τόν κ. Χριστόδουλο και ἐπιστρατεύονται, γιά νά ἀναλάβουν χαρτοφυλάκια εὐθύνης και νά εὐθυγραμμιστοῦν πρὸς τόν τελικό στόχο, πού εἶναι ἡ ἀναρρίχηση στήν ποθητή ἀρχιερατική καθέδρα.

Μέ αὐτά τά δεδομένα, πού εἶναι, στό

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ

Στις αρχές του περασμένου Δεκεμβρίου εν ενεργεία Μητροπολίτης σε συνέντευξή του από κανάλι μεγάλης τηλεοπτικής εμβέλειας και με αφορμή όσα τότε συνέβαιναν και έρχονταν στο φως της δημοσιότητας από τα ΜΜΕ, έκανε την παρακάτω δήλωση: “Ζητώ συγγνώμη από το λαό για όσα συμβαίνουν στο χώρο της Εκκλησίας”, η οποία μάλιστα αναμεταδόθηκε και την επόμενη ημέρα από τον ίδιο τηλεοπτικό σταθμό.

Η δήλωση αυτή είναι σπουδαία και σοβαρή. Θα έλεγε κανείς είναι βαρυσήμαντη. Είναι συγκλονιστική, αν ληφθεί υπόψη ότι γίνεται υπεύθυνα και δημόσια σε ευρύτατο κύκλο τηλεθεατών

και μάλιστα από Μητροπολίτη, ενεργό μέλος της Ιεραρχίας. Θλίβεται ο κάθε χριστιανός από το περιεχόμενο αυτής της δηλώσεως και επί πλέον προβληματίζεται και ανησυχεί.

Ο Σεβασμιώτατος έκανε την παραπάνω δήλωση και ο πιστός λαός αντιλαμβάνεται ότι στο χώρο της εκκλησιαστικής διοικήσεως συμβαίνουν, και δυστυχώς εν αγνοία του, σοβαρά γεγονότα, τα οποία έφθασαν εν ενεργεία Μητροπολίτη στο οριακό σημείο να ζητησει, και μάλιστα δημόσια, τη συγγνώμη του ποιμνίου. Το περιστατικό αυτό δεν είναι καθόλου απλό. Και ακόμη περισσότερο η δήλωση του Μητροπολίτη δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητη.

σύνολό τους, τσεκαρισμένα και άδισταμψιβήτητα, δεν μπορεί κανείς να περιμένει αλλαγή της σελίδας στη διοίκηση της ελληνικής Εκκλησίας σ' όλο το μήκος της διαδρομής Χριστούδουλου. Και εξ αιτίας της χαραγμένης αυτής πορείας, τό επίπεδο του ήθους και των ικανοτήτων των άριανων ήγετικών στελεχών της Εκκλησίας δέ θα ξεπεράσει τή στάθμη των σημερινών. Η ιστορική γραφή θά συνεχι-

στεί μέ τούς ίδιους χαρακτήρες και μέ πανομοιότυπο περιεχόμενο. Μέ πολύ φολκλόρ και μέ λίγο πνεύμα. Μέ άφθονα σκάνδαλα και μέ έλλειψη ευαισθησίας. Μέ παρέλαση χλιδής και μέ άναθυμιάσεις ύποκόσμου.

Και όλα αυτά ως ιστορικές προτιμήσεις και επιδιώξεις του σημερινού Άρχιεπισκόπου Χριστούδουλου.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Όμως η δήλωση συγγνώμης του Σεβασμιωτάτου παρουσιάζεται εν μέρει ελλιπής και ατελής. Ζητάει ο δεσπότης τη συγγνώμη του ποιμνίου γενικά και αόριστα, χωρίς να εξειδικεύει τα βαθύτερα αίτια που την προκάλεσαν και χωρίς να αναφέρεται στα συγκεκριμένα περιστατικά, παρελθόντα ή τρέχοντα, που τον οδήγησαν σ' αυτή τη σοβαρή δήλωση.

Και κάθε καλόπιστος χριστιανός, που ζει από κοντά τα εκκλησιαστικά πράγματα, προβληματίζεται και εύλογα διατυπώνει τα παρακάτω ερωτήματα :

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ : Ποιά είναι τα συγκεκριμένα “κακώς κείμενα” στο χώρο της Εκκλησίας, τα οποία, λόγω προφανώς και της ιδιαίτερης σοβαρότητάς τους, ανάγκασαν τον εν λόγω Ιεράρχη να υποβάλει δήλωση συγγνώμης; Γιατί, κατά λογική ακολουθία, μια τέτοια συγγνώμη που δεν στηρίζεται και δεν συνοδεύεται από συγκεκριμένα στοιχεία, πάσχει από αοριστία και έχει ως συνέπεια να επιτείνεται ο προβληματισμός και η αγωνία του πληρώματος, επί πλέον δε καθίσταται μετέωρη και αυτή καθεαυτή η δήλωση.

ΕΡΩΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ : Τα ζητήματα, τα οποία αποτέλεσαν το αντικείμενο της συγγνώμης του Δεσπότη και τα οποία βεβαίως ούτε νέα και πρωτόγνωρα είναι ούτε τώρα πρωτοεμφανίσθηκαν, αλλά σοβούσαν από πολύ καιρό στον εκκλησιαστικό χώρο, είχαν τεθεί ευκαίρως και υπευθύνως στους διοικητικούς μηχανισμούς της Εκκλησίας; Και επί πλέον αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας από τα αρμόδια συν-

οδικά όργανα και ποιά ήταν η κατάληξη; Γιατί, από όσα μέχρι τώρα γνωρίζουμε, με κανένα από τα σοβαρά αυτά προβλήματα δεν έχουν καταπιασθεί τα διοικητικά όργανα της Εκκλησίας, τα οποία εν Συνόδω και εκτός αυτής, ασχολούνται με άλλα, γενικά και εν πολλοίς άσχετα θέματα, όπως εκείνα του μνημοσύνου του ονόματος του Αρχιεπισκόπου, του νεοπαγανισμού, της περιβολής και των αμφίων των ιερέων και επί πλέον με αθρόες συμμετοχές σε τελετές και πανηγύρια.

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ: Τα θέματα, στα οποία αναφέρεται με τη συγγνώμη του προς το πλήρωμα ο Σεβασμιώτατος, τα συμμερίζονται και οι άλλοι Αρχιερείς και, σε καταφατική περίπτωση, γιατί μέχρι σήμερα δεν ακούσαμε ποτέ να ληφθεί κάποια πρωτοβουλία και να γίνει κάποια υπεύθυνη, προσωπική ή συλλογική, παρέμβαση, να επισημανθούν οι συγκεκριμένες αντικανονικές και αντιεκκλησιαστικές συμπεριφορές και να ζητηθεί η εξυγίανση στο διοικητικό χώρο της Εκκλησίας; Οι δηλώσεις και οι συνεντεύξεις από τα ΜΜΕ δεν επιλύουν τα προβλήματα και το σπουδαιότερο δεν αποτελούν εκκλησιαστικό τρόπο αντιμετώπισεώς τους.

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ : Και τέλος, όταν άλλα σοβαρότερα και φοβερότερα γεγονότα έλαβαν χώρα με τις αντικανονικές εκπώσεις των δώδεκα Αρχιερέων ή με τα ανούσια “επιτίμια ακοινωνησίας” των τριών και με τη συντήρηση του σοβαρότατου εκκλησιαστικού προβλήματος περισσότερο από ένα τέταρτο του αιώνα, τα οποία, αποτέλεσαν

βάνανυση παραβίαση της κανονικής τάξεως και τραυμάτισαν βαρύτατα το κύρος της Εκκλησίας, γιατί δεν είδαμε κανένα από τους Αρχιερείς μας, ούτε τον ζητούντα τώρα τη συγγνώμη του ποιμνίου Αρχιερέα, ούτε κάποιο άλλο μέλος της Ιεραρχίας, να διαμαρτύρονται για τις χωρίς προηγούμενο συμπεριφορές της εκκλησιαστικής διοικήσεως, της παρελθούσης αλλά και της ενεστώσης, της τελευταίας μάλιστα παρά τις προεκλογικές της υποσχέσεις;

ΕΠΙΜΥΘΙΟ: Η δήλωση συγγνώμης που υπέβαλε ο Σεβασμιώτατος στο πλήρωμα της Εκκλησίας, αποτελεί, παράλληλα με την ιδιαίτερη σοβαρότητά της, και μια υπεύθυνη και ουσιαστική ομολογία, και δη από χείλη Αρχιερέως, ότι τα εκκλησιαστικά δρώμενα εξελίσσονται κακώς. Η συγγνώμη όμως αυτή, όταν γίνεται γενικά και αόριστα και μάλιστα για σφάλματα άλλων, χάνει την αξία της και απαγγέλλεται εύκολα και χωρίς κανένα κόστος. Μήπως όμως και ο Σε-

βασμιώτατος και όσοι εμφανίζονται εσχάτως ως όψιμοι καταγγελοί αντικανονικών συμπεριφορών της εκκλησιαστικής ηγεσίας, θα πρέπει και οι ίδιοι προσωπικά να κάνουν την αυτοκριτική τους και, συναισθανόμενοι την ευθύνη τους, να ζητήσουν και οι ίδιοι τη συγγνώμη και των αδελφών τους Συνεπισκόπων και του πληρώματος; Τούτη τη φορά όμως όχι για σφάλματα άλλων, αλλά για τη σύμπραξη ή την ανοχή τη δική τους στη δημιουργία και στη μακρά έμπονη πορεία του εκκλησιαστικού προβλήματος, που επί 28 ολόκληρα χρόνια ταλαιπώρησε και εξακολουθεί να ταλαιπωρεί ακόμη το σώμα της Εκκλησίας. Η συγγνώμη όμως αυτή για τα δικά μας, τα προσωπικά και συγκεκριμένα σφάλματα, δεν είναι εύκολη. Έχει κόστος προσωπικό. Και κάτι παραπάνω. Απαιτεί τόλμη και γενναιότητα. Και δυστυχώς τέτοια δείγματα, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, δεν έχουμε.

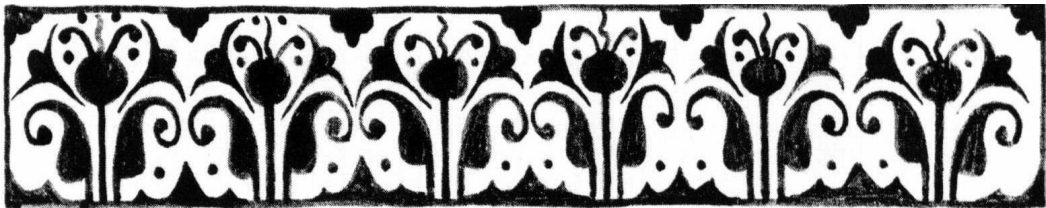
Γ.Ι.

Παπα-Γιάννη

Μην περιμένεις ενημέρωση για το σκάνδαλο της Καρδίτσας. Ο θρασύτερος σκανδαλοποιός έχει την προστασία και την κάλυψη του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου.

Φιλικά

Παπα-Γιώργης

Ἀτομικά Δικαιώματα καί Σωτηρία.

Η παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας δέν μιλά γιά ἀτομικά δικαιώματα. Μιλά γιά σεβασμό τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου. Γιά τόν ἄνθρωπο, εἰκόνα τῆς ἀρρήτου δόξης (τοῦ Θεοῦ), *“εἰ καί στίγματα (φέρει) πταισμάτων”* (Νεκρώσιμα Εὐλογητάρια). Ἡ ἀποκατάσταση κάθε συγκεκριμένης εἰκόνας στό ἀρχαῖο κάλλος τῆς, ἡ σωτηρία, δηλαδή, τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ τό μόνο λόγο ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας στόν κόσμο. Ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσή του ἀπό τά δεσμά τοῦ ἀτομισμού καί ἡ ἔνταξή του στήν μεγάλη οἰκογένεια τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, στήν Ἐκκλησία. Στή θεία παρεμβολή, τή στρατευομένη ἐδῶ στή γῆ καί θριαμβεύουσα στόν οὐρανό.

Ἡ Ἐκκλησία δέν ἔχει ὁπαδούς, φίλους, ὑποστηρικτές ἢ πελάτες. Ἐχει τέκνα, ἐλεύθερους υἱούς καί θυγατέρες. Γιαυτό μιλάει γιά συνεχή γέννα. *“Τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστός ἐν ὑμῖν”* (Γαλ. δ' 19). Ὡς Σῶμα Χριστοῦ, πού προσφέρθηκε πάνω στό Σταυρό, προσφέρεται ὁλόκληρη στά παιδιά Της, ἀλλά καί τά καλεῖ νά τά ἐνσωματώσει ὁλόκληρα. Δέν πουλάει σωτηρία στους ἐκάστοτε ἐνδιαφερόμενους. Ἡ σωτηρία δέν εἶναι ἐμπόρευμα. Εἶναι διαρκές ἐκκλησιαστικό γεγονός. Κάτι, πού, ἀνάλογα μέ τήν πορεία του, χαροποιεῖ ἢ θλίβει τήν Ἐκκλησία ὅλη. Ἀκόμη καί τούς

ἀγίους Ἀγγέλους. Χαρά γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι (Λουκ. ιε' 10), εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Κάθε βράδυ δέ ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανός παρακαλεῖ τόν φύλακα Ἀγγελό του: *“Ναί ἅγιε Ἀγγελε τοῦ Θεοῦ,... πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοι ἔθλιψα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου”* (Ἀκολουθία Ἀποδείπνου).

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος βρίσκεται ἐγκλειστος στό κάστρο τοῦ ἀτομισμού, πού θεμελιώνεται πάνω στό θεσμικό πλαίσιο τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων. Τό τραγικό εἶναι ὅτι, ὁ θεσμοποιημένος αὐτός ἀτομισμός στό κοσμικό γίγνεσθαι, ἔχει εἰσχωρήσει καί μέσα στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Γιά πολλούς ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου θεωρεῖται προσωπικό δεδομένο. Ὑπόθεση ἰδιωτική. Μία καταχώρηση στόν κατάλογο τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων του, πού ἀφοροῦν μόνον αὐτόν καί πού τά ἀσκεῖ κατά τό δοκοῦν. Ἡ Ἐκκλησία βγῆκε ἀπό τή ζωὴ τῶν περισσότερων ἀνθρώπων. Δέν εἶναι πιά τό πατρικό σπίτι, στό ὁποῖο ἀνήκει κανεὶς καί γιά τό ὁποῖο ἐνδιαφέρεται. Δέν εἶναι ἡ ἀρρητη καί εὐφρόσυνη πραγματικότητα, πού συνάμα πληγώνει, γιατί εἶναι καί ἡ ἴδια πληγωμένη σά μάνα, σά σταυρωμένη ἀγάπη.

Ἡ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας, πού βγαίνει στόν κόσμο ἀπό πολλούς ἀνθρώπους Της, κληρικούς καί λαϊκούς, ἰδίως ὑψηλόβαθμα

διοικητικά στελέχη Της, είναι εικόνα κοσμο-
κού καθιδρύματος, μέ τήν ὀργάνωσή του
καί τήν ὑπαλληλική του ἱεραρχία, παρά-
πλευρου τοῦ πολιτικο-οικονομικοῦ status
quo. Θεσμοῦ χρήσιμου γιά παροχή ὑπηρε-
σιῶν, λίγο ὡς πολύ ἀνεκτῶν στό κοινωνικό
σύστημα καί νομιμοποιημένων ἀπό αὐτό.
Κάτι σάν ἰδιωτικοποιημένη Ἐπιχείρηση
Κοινῆς Ὠφελείας, πού συντηρεῖ καί προ-
βάλλει θρησκευτικές, ἐθνικές καί πολιτι-
στικές ἀξίες, ἤθη καί παραδόσεις. Ἡ σάν
πολυκατάστημα, στό ὁποῖο ὁ ἐνδιαφερόμε-
νος βρίσκει προϊόντα καί ὑπηρεσίες πρὸς
ικανοποίηση μεταφυσικῶν περιεργειῶν καί
ἀναζητήσεων.

Φυσικό εἶναι γιά ἓνα κοινωνικό μόρφω-
μα, τό ὁποῖον ἐγκατέλειψε τούς ζωτικούς
στόχους του, ἡ ἐπιβίωσή του νά βασίζεται
στά σαπρόφυτα τοῦ κόσμου καί τίς πρα-
κτικές τους. Ἔτσι καί ἡ Ἐκκλησία, ὅταν ἀ-
φεθεῖ νά διαποτισθεῖ ἀπό τό πνεῦμα τοῦ
ὀρθολογικοῦ ἀτομισμοῦ, χάνει τήν ἐκκλη-
σιαστική ὁλοκληρία καί ζωτικότητά Της.
Παύει νά εἶναι μιά οἰκογένεια. Γίνεται ἀ-
πρόσωπη ὑπηρεσία. Γιά νά ζήσει στόν κό-
σμο, ὑποτάσσεται στή θεσμοποιημένη λο-
γική του καί ἐφαρμόζει τίς πρακτικές τῆς
φθορᾶς του. Ὁ σκανδαλισμός τότε εἶναι
μεγάλος. Οἱ ποιμένες μας ἄς μὴν αἰτιῶνται
γιαυτό μόνο τούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας.
Ἡ Ἐκκλησία ἀπό μόνη Της γίνεται ἀναξιό-
πιστη. Στά μάτια τῶν περισσότερων ἀν-
θρώπων ἐμφανίζεται σάν ἓνας θεσμός
ἐξουσίας, μέ ὅλα τά γνωρίσματα τοῦ κό-
σμου. Ἀποστασιοποιημένος ἀπό τούς συν-
ειδητούς πιστούς, τούς ὁποίους θεωρεῖ
μᾶλλον περιττό βάρος. Χωρίς τή θερμουργό
ζέση τοῦ νέου οἴνου, πού ἔφερε στή γῆ ὁ
Χριστός.

Πῶς μιά τέτοια Ἐκκλησία νά δώσει στόν
κόσμο τό μήνυμα τῆς εἰλικρίνειας καί τῆς
τιμιότητος, τό «ναί» «ναί» καί τό «οὐ» «οὐ»
τοῦ Εὐαγγελίου, ὅταν ἀπό τῆ διοίκησής Της

ἔχει φύγει ἡ ἐντιμη διαφάνεια; Πῶς νά μὴ
διασύρεται ἀπό τά ἀδηφάγα ΜΜΕ, ὅταν
καταβάλλεται σ' αὐτά, σά φόρος ὑποτε-
λείας, ἄφθονο χρήμα μέσῳ ἐπικοινωνιολό-
γων γιά νά συγκαλύπτουν σκάνδαλα μέσα
στούς κόλπους Της καί, μέ τήν προβολή
Της, νά ἀναβαθμίζουν(!) τήν εἰκόνα Της;
Πῶς νά καυτηριάσει τήν ἀλαζονεία, τήν ὑ-
ποκρισία, τήν ἀπάτη, πού ἐπικρατοῦν στήν
κοινωνία, χωρίς νά προκαλέσει εἰρωνικά
μειδιάματα; Πῶς νά περάσει στήν κοσμική
δικαιοσύνη τό μήνυμα ὅτι «ὁς δίκαιον κρίνει
τόν ἄδικον, ἄδικον δέ τόν δίκαιον, ἀκάθαρ-
τος καί βδελυκτός παρά Θεῷ» (Παρ. ιζ' 16),
ὅταν ἡ ἴδια ἡ ἐκκλησιαστική διοίκηση δια-
φθεῖρει συνειδήσεις δικαστῶν γιά νά ἀθω-
ώνονται οἱ σκανδαλοποιοί καί νά μὴ βρί-
σκουν δικαίωση τά θύματά τους; Πῶς νά
μεταδώσει στόν κόσμο τό δῶρο τῆς ἀγά-
πης, ὅταν πολλοί ἱεράρχες ὡς πρότυπό
τους ἔχουν ὄχι τό Χριστό, ἀλλά Πέρση
Σατράπη, ἡ τόν παλαιό ἀρχιερέα τῆς ιου-
δαϊκῆς παρακμῆς, ὁ ὁποῖος φερόταν «ὡς
τῆς μέν ἀρχιερωσύνης οὐδέν ἄξιον φέρων,
θυμούς δέ ὡμοῦ τυράνου καί θηρός (θηρίου)
βαρβάρου ὀργάς ἔχων» (Β' Μακ. δ' 25); Πῶς
νά κηρύξει τό πρωταρχικό κήρυγμα τοῦ
Χριστοῦ, τῇ μετάνοια, ὅταν οἱ κρατοῦντες,
ἐνοχοὶ σωρείας ἀδικιῶν, φτάνουν μέχρι τόν
τάφο χωρίς ἵχνος μεταμέλειας; Ὅταν καθ' ὅλο
τό χρόνο τῆς θητείας τους στούς θρό-
νους τῆς ἐξουσίας ἡ μόνη τους ἐπιδίωξη
εἶναι νά κρατήσουν τά θύματά τους στήν
ἐξορία χωρίς δίκη, περιμένοντας τό θάνατό
τους, γιατί καί μόνη ἡ παρουσία τους τούς
ἐνοχλεῖ; «Βαρύς ἐστὶν ἡμῖν καί βλεπόμε-
νος» (Σοφ. Σολ. β' 14).

Ἀπό εὐσεβεῖς πιστούς ἐκφράζεται συ-
χνά μιά ἔνστασις. Μήπως αὐτές οἱ ἐκτιμή-
σεις εἶναι ὑπερβολικές; Δέν ὑπάρχει, δη-
λαδή, κανένα καλὸ μέσα στήν Ἐκκλησία
μας; Δέν ὑπάρχει σωτηρία; Χωρίς ἀμφι-
βολία, ὑπάρχει καί καλὸ καί σωτηρία. Πολλοί

“Όσο ζῶ μαθαίνω

Τό λέω μέ πόνο. Καί τό φωνάζω, χύνοντας πρὸς τὰ ἔξω τό φαρμάκι τῆς καρδιάς μου. Εἶμαι ἀγράμματος. Φτωχὸς νεωκόρος. Εἰδικευμένος στή σκούπα καί στή σφουγγαρίστρα. Ὅταν ἀκούω ἀνθρώπους νά συζητοῦν σοβαρά τὰ διάφορα θέματα, δέν καταφέρνω νά ξεδιαλύνω αὐτά, πού λένε. Καί ἀναγκάζομαι νά τρέχω, πότε σιούς παπάδες καί πότε σιούς ἐνορίτες καί νά ζητιάω ἐξηγήσεις. Αὐτό τό καλὸ τό ἔχω. Δέ ντρέπομαι νά

δείχνω, πὼς δέν ἔπιασα τό νόημα καί πὼς χρειάζομαι δασκάλεμα. Θέλω νά καταλαβαίνω αὐτά, πού ἀκούω καί νά μαθαίνω.

Τώρα, τελευταία, χτύπησε στά αὐτιά μου μιὰ καινούργια λέξη. Τὴν εἶπε ὁ Χριστόδουλος. Γιά πολλές μέρες δέν μπορούσα οὔτε νά τὴν προφέρω. Πολύ περισσότερο δέν καταλάβαινα τί σήμαινε. Τὴ διάβαζα καί τὴν ξαναδιάβαζα, στήν ἐφημερίδα, γιὰ νά μπορέσω νά τὴν

σώζονται. Τό ἐρώτημα, ὅμως, εἶναι τί γίνεται μέ τίς στρατιές τῶν ἀνθρώπων, πού σκανδαλίζονται; Πῶς εἶναι δυνατό νά ἀναζητᾶ κανεὶς τὴν προσωπικὴ του σωτηρία καί νά μὴ θλίβεται γιὰ τό σκανδαλισμὸ τῶν ἀδελφῶν του; Νά μὴν ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν πορεία τῆς τοπικῆς του Ἐκκλησίας; Πολλές Ἐκκλησίες, πολύζωντανές κάποτε, κρίμασι οἷς Κύριος οἶδεν, ἐξαφανίστηκαν. Κινήθηκαν οἱ λυχνίες τους ἀπὸ τὸν τόπο τους (πρβλ. Ἀποκ. β' 5). Πόσες ἔπεσαν σέ αἶρεση. Τύπος ὅλων αὐτῶν εἶναι ἡ καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ καί ὁ ἐξανδραποδισμὸς τῶν κατοίκων της ἀπὸ τοὺς Βαβυλώνιους. Ὁ προφῆτης Ἰεζεκιήλ, ὁ ὁποῖος προεἶδε σέ ὄραμα τὰ τραγικὰ ἐκεῖνα γεγονότα, ἀναφέρει σαφῶς (κεφ. θ') ὅτι μέσα

στὴν ἀγία πόλη, ἡ καταστροφὴ τῆς ὁποίας εἶχε ἤδη αποφασισθεῖ λόγῳ τῆς ἀποστασίας της, ὑπῆρχαν ἀρκετοὶ εὐσεβεῖς Ἰσραηλίτες, καταπιεσμένοι ἀπὸ θλίψη ἀφόρητη καί πόνο γιὰ τίς πάμπολλες ἀνομίες, πού διαπράττονταν μέσα σ' αὐτήν.

Πάντοτε ὑπάρχει τό μικρὸ λείμμα. Δέν ἔχει, ὅμως, πάντοτε τὴ δυνατότητα νά ἀναστρέψει τὴν ἐνδεχόμενη πτωτικὴ πορεία μιᾶς Ἐκκλησίας. Οὔτε νά ἀποτρέψει τὴν καταστροφὴ. Εἶναι, ἐν τούτοις, ἐκεῖνο, πού περισώζει μέ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ τὴ γνησιότητα τοῦ μηνύματός Της, κάτω ἀπὸ ἐπώδυνες συχνὰ συνθηκὲς. Πόσοι ἀπὸ τοὺς πιστοὺς σήμερα εἴμαστε ἔτοιμοι γιὰ τέτοιους πειρασμούς;

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ἀποστηθίσω. Ὡπως ὁ μαθητής τῆς πρώτης τοῦ Δημοτικοῦ. Καί ἔσπαζα τό κεφάλι μου γιά νά βρῶ τή σημασία της.

Ὁ Χριστόδουλος, λέει, ἔκανε «μο - ρατόριουμ». Τό ἔκανε μέ τό Σημίτη. Τό ἔκανε μέ τόν Πατριάρχη Βαρθολομαῖο. Τό ἔκανε μέ τόν Πειραιῶς Καλλίνικο. Δέν ἔμαθα ἄν τό ἔκανε καί μέ ἄλλους.

Ἡ παράξενη λέξη καί ἡ ἀνθοδέσμη τῶν προσώπων, πού δέχτηκαν τήν ἀρχιεπισκοπική εὐνοια, μέ ἔβαλε σέ μεγάλο πειρασμό. Καί ξεθύμανα, σέ ποιόν ἄλλο, στόν Παπα - Γιώργη.

- Τί πά νά πεί τοῦτο τό πράμα, πού ἔκανε ὁ Χριστόδουλος; Τί εἶναι αὐτό τό «μορατόριουμ»; Φαῖ εἶναι;

Γέλασε τρανταχτά ὁ παπα - Γιώργης.

- Τί φαῖ, βρέ ἀγράμματε, συμφωνία εἶναι.

- Τί συμφωνία; καί γιατί δέν τό λένε ἔτσι, πού νά τό καταλάβουμε ὅλοι μας;

Ἄρχισε νά μοῦ ἐξηγáει:

- Εἶναι μιά λέξη λατινική. Καί σημαίνει, πώς οἱ δύο ἄνθρωποι ἢ οἱ δύο παρατάξεις, ἢ οἱ δύο χῶρες, πού βρίσκονται σέ ἐμπόλεμη κατάσταση, συμφωνοῦν καί ὑπογράφουν ἕνα χαρτί, νά ἀναστείλουν τίς ἐχθροπραξίες γιά κάμποσο διάστημα, ἐπειδή οἱ γενικότερες συνθήκες αὐτῆς τῆς στιγμῆς δέν εἶναι βολικές γιά πόλεμο. Νά, ὅπως ἔγινε πρὶν χρόνια, μέ τήν Τουρκία. Οἱ ὑπουργοί τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Τουρκίας ὑπο - γραψαν τήν ἀναστολή τῶν ναυτικῶν καί ἀεροπορικῶν ἀσκήσεων στήν περιοχή γύρω ἀπό τήν Κύπρο. Αὐτό τό χαρτί τῆς ἀναστολῆς τό λένε «μορατόριουμ».

Τόν κύτταξα σάν τό μαθητή, πού μαθαίνει κάτι τό καινούργιο.

- Καί ὑπόγραψε μέ ὅλους αὐτούς χαρτί ἀναστολῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν ὁ Χριστό - δουλος;

Ὁ παπα - Γιώργης γέλασε.

- Τό χαρτί δέν τό ὑπόγραψε ὁ Χριστό - δουλος. Οὔτε καί τό ἐφάρμοσε. Μόνο, πού τό εἶπε. Καί κήρυξε μόνος του, προ - φορικά, τό «μορατόριουμ», γιά νά ἔχει

τήν εὐχέρεια, πάλι μόνος του, νά τό ἀθετήσῃ. Δέν εἶδες τί δήλωση ἔκανε; Τά θέματα τά θεωρεῖ ἀνοικτά. Δηλαδή, ὁ πόλεμος μέ ὅλους αὐτούς δέν ἔχει τελειώσει. Ὅποτε τοῦ καπνίζει τοῦ Χριστόδουλου, θά ξαναρχίσει τό πελεκούδι.

- Μά, τότε, αὐτό δέν ἀποτελεῖ συμφωνία. Καί δέ σταματάει, οὔτε ἀπό τή μιά μεριά, οὔτε ἀπό τήν ἄλλη, τό φούντωμα τοῦ μίσους καί οἱ ἐχθροπραξίες.

- Καί ποιός σοῦ εἶπε, ὅτι ἔκανε γνήσια καί ἔντιμη συμφωνία ὁ Χριστόδουλος! Ἀπλά, εἶδε πώς τά κόλπα του δέν ἔπιασαν, πώς, ἀντίθετα μέ αὐτό, πού περίμενε, ὁλος ὁ κόσμος στράφηκε ἐναντίον του. Καί ἔκανε ἕνα βῆμα πίσω. Ὅλοι αὐτοί, πού εἶχαν πιστέψει, πώς θά φέρει μιά καινούργια σελίδα στήν Ἑκκλησία, αὐτοί πού τόν εἶχαν ἀποδεχτεῖ καί τόν εἶχαν χειροκροτήσει, ὅταν τόν εἶδαν νά συμπεριφέρεται σά γάτα καί νά γρατσουνάει ὅλους καί γιά ὅλα, ἀπόσυραν ἀπό τό πρόσωπό του τήν ἐμπιστοσύνη τους καί προσχώρησαν στήν ἀντιπολιτευτική παράταξη. Καί κείνος, κατατρομαγμένος, ὑποχώρησε. Ὅστόσο, γιά τήν τιμή τῶν ὄπλων, δήλωσε, πώς κάνει «μο - ρατόριουμ». Πώς ἀναστελλεῖ τούς ἀγῶνες του, μέ τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἀντίπαλοί του θά ἐκτιμήσουν τήν εἰρηνική χειρονομία του καί θά καταθέσουν τά ὄπλα.

- Λές νά ξαναγυρίσει σέ λίγο;

- Μά, σάμπως ἔφυγε ἀπό τό πολυβολεῖο του, γιά νά ξαναγυρίσει; Δέν εἶδες τίς πονηρές κινήσεις τοῦ σκακιοῦ του; Αὐτός δηλώνει, πώς σταμάτησε τίς ἐχθροπραξίες καί οἱ δορυφόροι του τοξεύουν καθημερινά τά βέλη τους ἐναντίον τῶν στόχων τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ Τζούμας, ὁ διάσημος πιά Τζούμας, ὁ καθημερινός συνδαιτυμόνας τοῦ Χριστόδουλου, φυτεύει μέ πείσμα λεκτικούς πυραύλους στόν Πειραιά. Καί ὁ κόλακας δημοσιογράφος, πού παλεύει νά στήσῃ ὄρθιο τό γκρεμισμένο εἶδωλο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, δέ σταματάει τίς βολές του πρὸς τό Φανάρι, πρὸς τήν

καθέδρα τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου. Αὐτή ἡ πρακτική δέν ἐρμηνεύει «μο-
ρατόριουμ», ἀλλὰ σκυλοφάγωμα, μιά καί
τίς ἐπιθέσεις τίς κάνουν τά σκυλιά τοῦ
ἀρχιεπισκοπικοῦ περιβάλλοντος.

Τί νά καταλάβω καί πῶς νά ἐξηγήσω
ὅλη αὐτή τήν ἱστορία; Μόλις ἔβγαζα ἀπό
μέσα μιά ἀπορία, ἀνέβαινε κάποια ἄλλη.

-Καί ὁ Χριστόδουλος δέ θά ξανα-
μιλήσει ἀπό δῶ καί πέρα; ρώτησα.

-Χμ... ἔκανε μέ νόημα ὁ παπα-Γιάν-
νης, μπαίνοντας στήν κουβέντα. Ὁ Χρι-
στόδουλος ἔχει τά κυκλικά του ξεσπά-
σματα. Οἱ τύποι αὐτῆς ψυχικῆς παθο-
λογίας ἡρεμοῦν γιά κάμποσο χρόνο καί
ξαναγυρίζουν στίς ἔμμονες ἰδέες τους.
Καί ὅποιον πάρει ὁ χάρος. Βέβαια, σὺ,
ἀπλὸς νεωκόρος, δέν ἔχεις νά φοβηθεῖς
τίποτα. Ποῦ νά σέ βρεῖ καί ποῦ νά σέ
ἐμβολίσει; Ἐγώ, ὅμως, παπᾶς στήν ἐνο-
ρία, κινδυνεύω, ἀπό στιγμή σέ στιγμή,
νά πέσω στή δυσμένεια τῆ δικῆ του ἢ
τῶν παρατρεχάμενων καί τότε... ἀλίμονό
μου.

Σταμάτησε νά μιλάει. Σά νά ἀνέβηκε
κάποιος κόμπος ἀπό μέσα του.

Ἐγώ, μέ ὅσα μοῦ εἶπε ὁ παπα-Γιώρ-
γης κατάλαβα τί σημαίνει ἡ λέξη «μο-
ρατόριουμ», ἀλλὰ δέν κατάλαβα τή συμ-
περιφορά τοῦ Χριστόδουλου.

Νεωκόρος

Τό σύνδρομο τοῦ πλαστογράφου.

Πολύ καθυστερημένα προβληματίστηκαν
οἱ ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά
τίς πλαστογραφικές ἱκανότητες τοῦ Ἀρχιε-
πισκόπου Χριστοδούλου. Ὅσοι βρίσκονται πύ-
κοντά στά πράγματα καί παρακολουθοῦν μέ
πόνον καρδιάς τίς συμπεριφορές καί τίς ἐξ-
ελίξεις, γνωρίζουν, ὅτι ὁ κ. Χριστόδουλος δέ
δοκιμάζει κρίση συνείδησης, ὅταν πρόκειται
νά ἐξυπηρετήσῃ τά συμφέροντά του καί τά
προγράμμάτα του, ἔστω καί ἂν ὁ πειρασμός
τόν σπρώχνει στίς πλαστογραφίες.

Ἐμεῖς ἔχουμε καταγγεῖλει ἀνοιχτά τή συν-
ωμοτική τακτική, πού ἀκολούθησε καί τίς ἀνε-
πίτρεπτες πλαστογραφίες, πού ἔκανε, γιά νά
ἐξυπηρετήσῃ τό διαβόητο ρασοφόρο, τόν
Παντελεήμονα Μπεζενίτη, ὥστε νά μετατε-
θεῖ ἀντικανονικότατα, ἀπό τή Ζάκυνθο στήν
Ἀττική. Τίς πλαστογραφίες αὐτές τίς ἔκανε,
γιά νά ἐξασφαλίσῃ ἓνα ψηφοφόρο στίς ἐπι-
κείμενες, τότε, ἀρχιεπισκοπικές ἐκλογές.

Ἀλλά, γιά νά εἶμαστε ἀπόλυτα προσεκτι-
κοί καί ἀμερόληπτοι στή συγγραφή τοῦ ἐκ-
κλησιαστικοῦ χρονικοῦ, πρέπει νά ποῦμε, ὅτι
ὁ κ. Χριστόδουλος δέν ἀποτόλμησε μόνο αὐτή
τήν πλαστογραφία. Ἡ ἐκκλησιαστική του δι-
αδρομή εἶναι κατάστικτη ἀπό τήν ἐλεεινή
μεθόδευση τῶν πλαστογραφιῶν. Ἀρκετές
ἀπό αὐτές εἶναι εὐρύτατα γνωστές στοὺς
ἐκκλησιαστικούς κύκλους. Κάποιες ἄλλες
κρατήθηκαν ἐπιμελῶς στή σκιά ἢ στή μυστι-
κότητα. Χωρίς, φυσικά, νά μείνουν τελείως
ἀπόρρητες.

Τώρα, καθώς παίζεται ἡ ταινία τῶν Χρι-
στοδουλικῶν μηχανοραφιῶν, μιά-μιά οἱ
πλαστογραφίες βγαίνουν στή δημοσιότητα
καί ἀφήνουν ἐμβρόντητους ἐκείνους, πού
εἶχαν πιστέψῃ, ὅτι ὁ Χριστόδουλος θά γράψῃ
καινούργια σελίδα στό βιβλίο τῆς ἐκκλησι-
αστικῆς ἱστορίας.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης.

Ἰδιοκτήτης:

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση:

19011 Αὔλων Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο.